

**СЪЗДАВАНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДИГИТАЛНИ ИНТЕРАКТИВНИ МАТЕРИАЛИ
ЗА ДЕЦА ОТ 3 ДО 7 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ В ДЕТСКА ГРАДИНА „МАРГАРИТКА“**

Тодорка Минкова Бакърджиева

ДГ „Маргаритка“, Пловдив

**CREATING AND USING DIGITAL INTERACTIVE MATERIALS
FOR KIDS 3–7 YEARS OLD IN KINDERGARTEN „MARGARITKA“**

Todorka Minkova Bakurdjieva

„Margaritka“ Kindergarten, Plovdiv

Abstract: Kindergarten „Margaritka“, Plovdiv, works and strives to implement activities and policies in the field of educational integration, ensuring equal access to quality education for all children and does not lag behind the emerging modern trends. It increasingly combines established forms of pedagogical interaction with children whose mother tongue is different from Bulgarian with those in which information and communication technologies are utilised. With this idea the pedagogical staff focused on developing a model for digital creation of educational content material to support the learning of the Bulgarian language by children, for a more successful adaptation and socialization in the transition from kindergarten to school.

Keywords: equal access to education, digitalization, Model for working with kids 3–7 years old.

Изложение

Имайки предвид динамиката в развитието на технологиите и навлизането им в обществения живот не можем да отречем факта, че децата от най-ранна възраст боравят с технически средства – телефони, таблети, лаптопи, компютри. Това е едно предизвикателство към учителите, които трябва да отговорят на нуждите на децата да получават информация и да се възпитават, получавайки нови знания, чрез интерактивни дигитализирани образователни материали.

С нарастване на дигиталното съдържание в учебно-възпитателният процес през последните години в образователната система, нарасна и нуждата от дигитализация на учебните ресурси. Това доведе до създаване на електронни учебници и различни софтуерни платформи, чрез които да се изработва учебно съдържание. За по-ефективно обучение на децата е необходимо те да бъдат персонализирани за нуждите на всеки обучаем. Да се отчита спецификата на всяко дете, като се свързва с неговата култура, бит и език. Това налага да се обучат педагогически специалисти, които сами да съставят учебни материали и да имат възможност да ги променят, съобразно нуждите и възможностите на децата от различни възрасти. С тази идея детска градина „Маргаритка“, град Пловдив, се насочи към разработване на модел за дигитално създаване на образователно съдържание на учебен материал, с които да се подпомага усвояването на българския език на деца, чийто семеен език е различен от българския.

В детска градина „Маргаритка“, град Пловдив, се отглеждат и възпитават над 220 деца с майчин език различен от българския. Сформирани са 8 възрастови групи – от първа до четвърта. Учебното заведение е разположено в две самостоятелни сгради, намиращи се на различни адреси. Във всяка група има осигурен компютър и лаптоп с високоскоростен интернет, които учителите използват основно за предоставяне на образователна информация по стандартите, разписани от министерството на образованието и науката и съобразени със Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015–2020 г.)¹.

Детската градина в последните години се стреми да реализира дейности и политики в областта на образователната интеграция, като осигурява равен достъп до качествено образование за всички деца и не изостава от налагащите се съвременни тенденции. Тя успява да съчетава във все по-голяма степен утвърдените форми на педагогическо взаимодействие с тези, в които се интегрират информационните и комуникационни технологии. Успоредно с традиционните методи на обучение учителите използват връзката с интернет, за да свалят съответните материали, които след това разпечатват и раздават на децата за до-

пълнителна работа в малки подгрупи. Така се създават условия за по-ефективно усвояване на материала по *Български език*. От две години във всяка една от сградите има монтирана интерактивна 80 инчова бяла дъска с проектор за фронтална работа с децата по време на педагогическите ситуации и 7 таблета за работа в малки групи. Една част от учителите използват тази възможност редовно в учебно-възпитателния процес, като отчитат засиления интерес от страна на децата.

Това ни даде повод да си поставим следната цел:

Създаване и използване на дигитални интерактивни материали за деца от 3 до 7 годишна възраст в детска градина – „Големият интерактивен екран за малките любопитковци“.

За постигане на целта бе необходимо да изпълним следните задачи:

- Обучение на учителите с цел да познават различни дигитални технологии в помощ на работата с децата от 3 до 7 годишна възраст за по-успешно нагледно овладяване на *Българския език* и учебното съдържание като цяло.
- Да се осигурят технически средства, които да дадат възможност и да създадат условия за активно практикуване на наученото, и от пасивни ползватели на електронно учебно съдържание самите учители да станат активни създатели на такова, отчитайки всичките фактори, които оказват влияние върху качеството на създадения от тях образователен продукт.
- Използването на качествени интерактивни ресурси да стане неделима част от работата с децата в различните направления на обучението – български език, околен свят, математика.
- Да се осигури качествено нова образователна услуга, съответстваща на съвременните тенденции в образованието и Европейските политики.

Очакванията ни са:

- Формиране на практически умения за създаване и използване на учебно съдържание.
- Формиране и развиване на компетентности за работа с електронни образователни системи и специфичен образователен софтуер.
- Формиране на умения за онлайн преподаване на деца от подготвителните групи и успешната им подготовка им за училище.

За да реализираме нашата цел, като начало педагогическият състав направи регистрация в платформите e-Twinning и School Education Gateway. Чрез тях ние се запознахме с възможностите да използваме интерактивните дъски с учебно-възпитателни материали в ситуации по *Български език*. Следихме форумите и обсъждахме онлайн теми, засягащи технологията на изготвяне на подходящи за 3-7 годишните деца изображения от дидактични игри по *Математика*, *Околен свят* и екранизирани народни популярни приказки, свързани с етнокултурното многообразие и идентичност.

С участието си във форумите и дискусиите, учителите търсиха да намерят отговори на въпроси като: „Какви основни действия са подходящи за извършване на интерактивния дисплей за децата, чийто език е различен от българския и които учителите трябва да заложат в разработката на учебните ресурси?“; „Колко често трябва да се използва дигитално образователно съдържание в рамките на една педагогическа ситуация?“; „Необходимо ли е наличието на звук и в каква степен при разработката на електронно образователно интерактивно съдържание?“ и т.н.

За да реализираме задачите системно се организираха различни дейности – работни срещи с педагогическият състав за обсъждане на учебния материал при подготовка на ситуацията, съобразявайки се с възрастовите групи; обсъдиха се техниките на методическите разработки на учителите по време на работа при изготвяне на педагогическите ситуации. Правихме консултации за подкрепа при възникнали проблеми. Наблюдавахме педагогически ситуации във всички възрастови групи от самостоятелно изготвените учебни материали. Тук приоритетно бе заложено разбирането и сътрудничеството между децата при обучението „Учене чрез игра“.

Проведохме вътрешен семинар, на който учителите представиха пред своите колеги придобитите знания и умения, като демонстрираха използването на специални техники при подготовка на ситуации по *Български език*, *Математика* и *Околен свят*. Осъществиха се 18 разработени педагогически ситуации в 8 възрастови групи с 186 деца от 3 до 7 години чрез наблюдение по групи.

В резултат от проведените дейности се даде възможност да се внедрят нови техники в учебно-образователния процес. Наблюдават се много добри резултати при усвояване на българския език от децата, което ни даде повод да съберем подбраният материал и изготвим помагало за работа с интерактивни дъски и дисплеи. Изработеното помагало даде възможност за работа на учителите не само в детската градина, но и на всички колеги, желаещи да работят в тази насока.

Работата по проекта „Големият интерактивен екран за малките любопитковци“ даде възможност на целия педагогически персонал да повиши квалификацията си в областта на използването на интерактивни ресурси в учебно-възпитателния процес в помощ на децата за постигане на по-голяма успеваемост. Знанията и уменията, получени в хода на пряката работа с децата доведе до разширяване на набора от методически похвати, използвани в педагогическите ситуации в детската градина. Успоредно с традиционните методи, учителите имат възможност да използват активно собствено авторско учебно съдържание за дъски и панели със сензорни екрани. Качеството на използваните изображения отговарят на изискванията по отношение на дизайн за нагледно-образното възприятие от страна на децата. Материалите са съобразени със заложеното учебното съдържание и спецификата на възрастта на децата. Работата по създаване на дигиталните материали позволи на учителите да навлязат в сфера, недостатъчно позната и за тях самите като ползватели.

Приложените умения на практика позволиха да се предостави качествена образователна услуга, която да удовлетвори налагащите се съвременни тенденции в образованието за дигитализация, социализация и интеграция между различните европейски общности. Въздействието върху децата от 3 до 7 години, чрез интерактивни задачи, подобри възможностите им да усвояват учебния материал в много образователни направления – *Математика, Околен свят, Български език и литература*.

Широк отзвук сред педагогическите среди и обществеността получи видео заснетите ситуации на учителите, разпространени чрез YouTube, Facebook и сайта на детската градина^{2,3}. Изготвеното учебно помагало със събраните готови педагогически ситуации създаде устойчивост и възможност за обмяна на добри практики, бъдещо развитие на учителите и тяхната компетентност за работа с дигитални ресурси в помощ на усвояване на българския език. Към днешна дата педагозите от детска градина „Маргаритка“, град Пловдив, провокират интереса на децата чрез активното използване на дигитални интерактивни ресурси, като стремежа им е тези технологии да навлязат активно в ежедневната им работа.

Резултатът от нашата работа бе публикуван в няколко електронни вестници – „24 часа, Пловдив“, „Уча се“, вестник „Марица“, „Дарикнюз“ и имаха 760 четения и споделяния във Фейсбук, YouTube и на Интернет страницата на ДГ „Маргаритка“ с над 780 преглеждания.

Изводи:

- Заложените дейности в обучението на учителите в рамките на една учебна година за създаване на електронни учебни материали за интерактивна дъска/панел дадоха възможност на учителите да боравят с разнообразни материали от Интернет пространството, в това число и активно следене на групи в Интернет, които дискутират теми, свързани с евроинтеграцията.
- Платформите e-Twinning и The School Education Gateway (SEG) направиха възможно реализиране на тези дейности през цялата учебна 2019-2020 година, като дадоха на нашите учители шанс да споделят изработените от тях материали и да получат обратна връзка за качествено им изпълнение и приложение в практиката от свои колеги от други европейски държави.
- Резултатите от работата ни се оказаха изключително добри и надвишиха очакванията ни в няколко насоки:
 - изградиха се основните правила за създаване на електронни учебни образователни материали за интерактивни дъски/панели.
 - придобиха се умения за използване на специализирани софтуерни решения, позволяващи им да създават авторско съдържание на материали за деца от 3 години до 7 годишни възраст.
 - проведеха се интерактивни ситуации във всички възрастови групи от целият педагогически персонал, използвайки обработени изображения от Интернет за създаване на подходящо учебно съдържание.

През целият период на реализиране на идеята имаше много въпроси и проблеми за решаване. От една страна недостатъчният опит на всички педагогически специалисти да боравят с интерактивни дъски и интерактивни дисплей. Липсата на умения да боравят със софтуерни програми и сглобяване на интерактивни изображения в цялостен учебен материал. Трудности имаше и при подбора на учебното съдържание, съобразно възрастта на децата, тяхната етнокултура и многообразие, за да бъде то интересно, забавно и да „извиква“ съответни емоции. Изключително трудно бе и конструирането на педагогическите ситуации и по образователни направления.

Решаването на тези проблеми в хода на реализацията създаде добра мотивация у всички учители да се справят с това предизвикателство. В организационен план на работа проблем бе и налагането на извънредната ситуация в страната и невъзможността да се реализира предвидения семинар за учители от

други детски градини. Като алтернатива ние създадохме набор от материали в електронен вид, като видеа, описание и снимки, които изпратихме до колегите. Споделихме с тях своя опит за работа с дигитално съдържание с многобройна аудитория от деца в различни възрастови групи, включително и над 7 годишна възраст, с родители от детската градина и извън нея.

Постигнатите резултати от осъществените дейности мотивираха учителите да продължават да работят, като повишават квалификацията си, използвайки образователни платформи в България и в Европейските страни за реализация на една интеркултурна образователна стратегия.

(Endnotes)

1. <https://www.mon.bg/bg/143> Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015–2020 г.)
2. Видео-запис на учебна ситуация https://youtu.be/gnWE1_CqZec
3. Видео-запис на учебна ситуация <https://youtu.be/omorJxLzcCY>